

Предговор

Библията е сборник от 66 книги, разделени на Стар и Нов Завет. Или, казано по друг начин, стар и нов договор на Бога с хората. Това не е книга с проповеди, сънища или видения на някаква личност. В по-голямата си част Библията се състои от разкази за исторически събития, които показват отношенията на Бога с хората. Има древни родословия, има поетични книги, има и поучения и напътствия към вярващите. Новият Завет разказва за пребиваването на Христос на земята. Четирите Евангелия са разкази за Неговия живот, смърт и възкресение. Тук представяме книгата „Деяния на светите апостоли“, написана от Лука, сподвижник на апостол Павел. По професия Лука е бил лекар, но се е проявил и като много прецизен историк. Той е написал и „Евангелието според Лука“, което горещо препоръчваме на читателя.

Като исторически документ Библията е напълно достоверна. Редица сведения от нея са били потвърдени впоследствие от археологията. Но тя е нещо повече от исторически документ. В Библията са събрани книгите, които през вековете са имали безспорен авторитет като дадени от Бога. Затова тя се нарича Божието слово. В нея Бог разкрива всичко, което е нужно да знаем за Него.

Познаването на Библията е много важно за човешкия живот. Разбира се, за съвременния човек не е много лесно да разбира текстове, писани преди хиляди години. За улеснение на първото запознанство с Библията предлагаме настоящата поредица. Тя обхваща няколко много важни библейски книги с кратки обяснения. Използван е текстът на Библията, преработка на издателство „Верен“, който е лесен за четене и същевременно много прецизен и отговаря на оригиналните документи. Обясненията са отделени от текста в карета и нямат за цел да дават изчерпателен коментар, а по-скоро да помогнат на читателя да преодолее първоначалните трудности и да го подтикнат да продължи самостоятелно запознанството си с Божието слово.

Книгата „Деянията на светите апостоли“ още от първите си редове убеждава недвусмислено в своята автентичност. Тя пленява читателя със своята динамика. Това е разказ за образуването на първата християнска църква, от който лъха духът на първите християни. След онези времена се е променило много. Но искреността на вярата е съхранена през вековете. И днес по целия свят има вярващи, които се стремят да възродят духа на първата християнска църква.

Приятно и благословено четене!

Глава 1

¹ Първата книга* написах, о, Теофиле, за всичко, което Иисус вършеше и учеше, откакто започна, ² до деня, когато се възнесе, след като даде чрез Светия Дух заповеди на апостолите, които беше избрал, ³ на които и представи Себе Си жив след страданието Си с много верни доказателства, като им се явяваше в продължение на четиридесет дни и говореше за Божието царство.

След възкресението Си Христос се явява на много хора реално жив, с плът и кости. Апостол Тома дори пипа раните Му, за да се убеди, че не вижда привидение. Информацията за живота, смъртта и възкресението на Христос се е разпространила много бързо, докато още са били живи повечето от очевидците на тези събития, които биха могли да опровергават всяка лъжа и измислица. Затова ние можем да бъдем сигурни, че сведенията, достигнали до нас, са достоверни. Християнската вяра се крепи на един основен, неопровержим исторически факт – Възкресението на Иисус Христос.

⁴ И като се събираше с тях, им поръча да не напускат Ерусалим, а да чакат обещанието от Отца – „за което – каза Той, – чухте от Мен. ⁵ Защото Йоан кръщаваше с вода, а вие ще бъдете кръстени със Свети Дух не след много дни.“ ⁶ И така, като се събраха, те Го попитаха, като казаха: „Господи, в това ли време ще възстановиш на Израил царството?“ ⁷ Той им каза: „Не е за вас да

* Евангелието според Лука

знаете години или времена, които Отец е положил в Собствената Си власт. ⁸ Но ще приемете сила, когато дойде върху вас Светият Дух, и ще бъдете свидетели за Мен както в Ерусалим, така и в цяла Юдея и Самария, и до края на земята.“ ⁹ И като изрече това, докато те гледаха, Той се възнесе и облак Го прие от погледа им.

Евреите са се надявали, че Месията ще възстанови земното царство на Израел и ще ги освободи от римското владичество. Христос обаче извършва едно много по-велико освобождение. Дори и в най-добрите, свободни и демократични страни на този свят хората са недоволни и нещастни, има насилие, престъпления, психични заболявания, алкохолизъм, наркомания, самоубийства. Добрата земна държава не е решението на дълбоките човешки проблеми. Христос дава истинското спасение за човека – не от чуждо владичество, а от собствения му грях, от властта на дявола и от вечната гибел. Всеки човек, който се покае за греховете си и приеме спасителната жертва на Христос, става свободен гражданин на небесното царство. Той може да живее щастливо във всяка земна държава, дори и най-тираничната – там той живее временно, като чужденец. Светият Дух, третото Лице на Божеството, обитава в него, води го, усъвършенства го и го утешава, докато го отведе в истинската му Родина.

¹⁰ И докато се взираха към небето, когато възлизаше, ето, двама мъже в бели дрехи застанаха при тях, ¹¹ които и казаха: „Галилеяни, защо стоите и гледате към небето? Този Иисус, който се възнесе от вас на небето, ще дойде така, както Го видяхте да отива на небето.“

Около 90% от пророчествата за Месията, записани в Стария Завет, са се изпълнили, и то със свършена точност. Ние сме от най-привилегированите хора в човешката история, които имат богата информация за миналите времена и могат да се убедят в истинността на библейските пророчества. Няма съмнение, че ще се изпълни и останалата част от тях. Христос ще дойде още веднъж на земята – вече не като смирен Спасител, а като всевластен Съдия и Цар. Това може да се случи всеки момент.

¹² Тогава те се върнаха в Ерусалим от хълма, наречен Елеонски, който е близо до Ерусалим, на разстояние един съботен ден път. ¹³ И когато влязоха в града, се качиха в горната стая, където пребиваваха – Петър и Йоан, Яков и Андрей, Филип и Тома, Вартоломей и Матей, Яков Алфеев и Симон Зилот, и Юда Яковов. ¹⁴ Всички тези единодушно бяха в постоянна молитва и моление с някои жени и Мария, майката на Исус, и с братята Му.

¹⁵ През тези дни Петър стана сред учениците, а имаше събрано множество около сто и двадесет души, и каза: ¹⁶ „Братя, трябваше да се изпълни написаното, което Светият Дух предказа чрез устата на Давид за Юда, който стана водител на тези, които хванаха Исус. ¹⁷ Защото той се числеше към нас и получи дял в това служение. ¹⁸ Той придоби нива със заплатата на своята неправда и като падна през глава, се пукна през средата и всичките му черва изтекоха. ¹⁹ И това стана известно на всичките ерусалимски жители, така че тази нива се нарича на техен език „Акелдама“, тоест „Кръвна нива.“ ²⁰ Защото е писано в книгата на Псалмите: „Жилището му да запустее и да няма кой да живее в него“; и:

„Друг нека вземе чина му.“²¹ И така, от тези мъже, които вървяха с нас през цялото време, когато Господ Исус влизаше и излизаше между нас –²² като се започне от Йоановото кръщение до деня, когато се възнесе от нас – един от тях трябва да стане свидетел с нас на възкресението Му.“

²³ И така, поставиха на средата двама – Йосиф, наречен Варсава, който се наричаше и Юст, и Матия.²⁴ И се помолиха, казвайки: „Ти, Господи, който познаваш сърцата на всички, покажи кого от тези двама си избрал²⁵ да вземе дела на това служение и апостолство, от което отстъпи Юда, за да отиде на своето си място.“²⁶ И хвърлиха жребий за тях и жребият падна на Матия, и той беше причислен към единадесетте апостоли.

Апостолите са били избраните от Христос мъже, свидетели на Неговия земен живот, на смъртта Му и най-важното – на Неговото възкресение и възнасяне в небесата. Освен тях е имало и много други свидетели на тези реални събития, променили цялата световна история. Впоследствие и други избрани от Бога мъже са наречени апостоли, например апостол Павел. Думата „апостол“ означава „изпратен с определена мисия“. Апостолите са предали в писмен вид учението на Христос. То и до днес е определящо за християнската вяра. Различните църкви са изградили различни традиции и се отличават по външни белези. Но критерият за истинност е учението на упълномощените от Христос апостоли, записано в писанията на Новия Завет.